

ANTÍPODES

X - EL GRAN RIU

Confesso que tota la vida he estat un maniàtic —no un maníac— de l'estudi previ d'excursions i de viatges que he realitzat, i he procurat acumular els coneixements i informacions possibles per treure'n un profit màxim a l'hora de realitzar-los.

Però a Lima vaig fallar. Tanta era la meua enveja i el meu desconsol en veure com els meus companys se'n anaven vers les altituds de Cuzco i Machu Picchu, que vaig abandonar totalment l'estudi i preparació de l'extensió excursionística de consolació que la meua muller i jo efectuariem. En una paraula, per una vegada vàrem fer el que jo he criticat tota la vida. Viatjar com una maleta.

Andes: I també vàrem travessar el Andes, però no en direcció S.E., com per anar a Cuzco, sinó vers el N.E. i en vol molt més llarg, en un 727 de la Fawcett Airlines. No em vaig sentir capaç, honradament, de «diagnosticar» cap dels altíssims cims que sobrevolàvem, excepció feta del Nevado Urupayá, i lluny, molt lluny, la punta de l'Aconcagua. Després l'aparell baixà vertiginosament vers els 340 metres d'altitud que té la ciutat de

IQUITOS: Amb 80.000 habitants i una carretera de l'aeroport a la població, per on cirucla un bus tronat. Clar: Iquitos no comunica per terra amb cap altre lloc que no siguin els ravals i, naturalment, no s'hi veuen més que un parell de dotzenes de cotxes oxidats. No té cap element decoratiu, però en canvi a l'extrem sud ens apareix un barri inversemblant:

BELEN: On cal veure-ho per creure-ho. És un agombolament de cases de fusta o bambú que, desequilibradament inclinades, les unes contra les altres, semblen surar en un mar de fang. Quan ho vàrem veure, el riu havia crescut un xic; la gent s'enfonsava fins més amunt del genoll en un magma quin fons era invisible. Mai hem vist enlloc una cosa semblant. Ens diuen que a l'hospital, (quin hospital, sant Març!), hi ha abundosos casos de filària, tant del tipus «medinensis» com del «Sanguinis hominis». I no obstant les persones es veuen ben nodrides. Ningú passa gana, sinó un abandó higiènic, incompreensible en un país que vol ésser progressiu.

L'AMAZONES: Per uns taulons d'equilibri precari, ens embarquem en una mena de «golondrina» però amb seients laterals de fusta i uns coixins de plàstic que anys enrera potser feien goig. I veiem l'Amazones —no Amaçones com alguns chauvinistes el tradueixen. I fillets, no té comparació a cap. Nil, Mississipi, Ròdan, Danubi, etc., etc., res de res. L'Amazones al seu pas per Iquitos, 4.000 quilòmetres abans de la seva desembocadura a l'Atlàntic, al Brasil, és un mar vermell en el que a voltes es perd de vista una de les voreres. D'aquesta excursió aèria i fluvial en treguérem el croquis adjunt que —per vergonya de tots— està en anglès, però penso que val més fotocopiar-lo directament que no pas anar amb traduccions, ja que s'entén prou bé, malgrat que això de Peruvian Amazon —Amazones del Perú— resulti estrambòtic.

A dintre de la barca-vaixell, on hi deuen cabre unes cent cinquanta persones, n'hi viatgem 6, comptant el pilot. Al mig de la barca en neveres grandotes de gel hi han ampolles de begudes de diferents marques i gustos. Altra cosa no es pot beure de cap manera si hom no vol agafar quelcom semblant a un miserere.

Els altres són un entomòleg australià i una noia no massa jove de Londres. La sisena persona no li vàrem poder escatir la filiació perquè no va badar boca.

UNES QUANTES DADES: Durant molt de temps, ens han fet aprendre a l'escola que si bé l'Amazones era més cabdalós, el Nil era el riu més llarg del món. Això se n'ha anat en orris quan l'Amazones ha estat explorat del tot. La seva longitud total és de 6.800 quilòmetres, rebassant en més de mil al Nil. La seva conca és extraordinària, ja que tota la vessant Atlàntica, des de Xile a Venezuela, de la cadena dels

Andes, incloent una part de l'Orinoco, són tributaris de l'Amazones. Fins 60 rius s'hi reuneixen i per això la dita conca és inversemblant. El delta de la seva desembocadura té la increïble amplada de 325 quilòmetres, és a dir la distància de Barcelona a Saragossa. Tot això com és lògic no ho hem pogut mesurar nosaltres, però es pot llegir en llibres de credibilitat acceptada generalment (1).

A Iquitos, hi ha Duana perquè és una porta d'entrada fluvial al Perú i també hi veiem ancorats alguns vaixells de guerra en una base naval. És curiós de pensar que si un vaixell d'aquests ha d'incorporar-se a la base principal de El Callao, té de fer un trajecte per tot l'Amazones avall, fins la punta sud d'Amèrica, remuntant després, el que constitueix una volteta de 20.000 quilòmetres mai comptats.

YANAMONO: El show principal de la nostra excursió de consolació, consisteix en baixar el gran riu, uns 85 quilòmetres.

En el trajecte veiem gran quantitat d'arbres que marxen riu avall i que no deixen d'ésser un perill per a la navegació de la closca d'ou on viatgem.

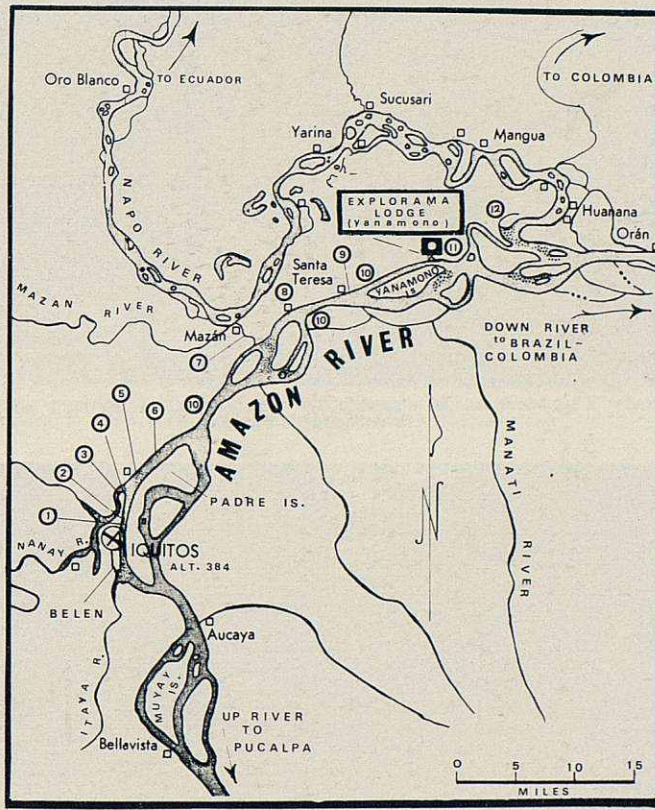
De vegades el riu es bifurca i es trifurca i gairebé tots aquests canals que es formen són permeables a la navegació de petites embarcacions.

Cal aclarir que sols els pràctics en la navegació del riu i degudament armats poden ficar-se en aquests passadissos fluvials intensament herbats i on un animal pot no ésser vist fins que hom el té a 40 centímetres de la cara.

El pilot —que parla un castellà espurnejat de modismes inques ancestrals— ens fa saber que —efectivament— en cas que per emergència es tingués d'abordar qualsevol de les dues voreres, la gent no deuria entrar en la jungla i es donaria un arma de foc a qualsevol passatger que més o menys entengués d'aquesta mena d'estris.

Finalment entrem en un canal on hi ha un poblat indígena que el govern intenta «civilitzar». Amb aquesta finalitat —suposem— l'ha cedit a una entitat privada que l'explota a la seva manera i que li ha col·locat el discutible nom d'

Iquitos and the Peruvian Amazon

KEY TO MAP

- (1) CUSTOMS DOCK
- (2) NAVY BASE
- (3) LUMBER MILL
- (4) MOUTH OF THE NANAY RIVER
- (5) U. S. PLYWOOD PLANT
- (6) OIL REFINERY
- (7) TIMICURO-MAZAN ROAD
- (8) INDIANA
- (9) ENTRANCE TO YANAMONO CHANNEL
- (10) PUBLIC SCHOOLS
- (11) SAPO PLAYA
- (12) FRANCISCO DE ORELLANA

DISTANCES

- Iquitos to EXPLORAMA LODGE: 50 Miles
- Iquitos to the mouth of the Amazon: 2300 Miles
- Iquitos up river to the source: 1100 Miles
- Iquitos to Lima: 900 Air Miles

EXPLORAMA TOURS
BOX 446
IQUITOS, PERU